

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ивайла Попова

за дисертацията на Стефан Колев

на тема **„Градски светци – патрони в Далмация през Средновековието”**

Представената дисертация на тема *„Градски светци – патрони в Далмация през Средновековието”* разглежда една слабо разработена тема в българската историческа наука. Дисертацията се състои от 249 страници, като текстът заедно с библиографията и изворите са 234 страници, а останалите са приложените илюстрации и карти. Безспорно разглежданият труд е дисертабилен, а целите на изследването са заявени ясно още в увода – *да бъдат открити общите фундаментални характеристики на култовете към светците покровители на градовете в Далмация и специфичните особености при всеки един разгледан пример* – и веднага бързам да допълня – тези цели са успешно постигнати.

Във въведението е разяснена и аргументирана структурата на дисертацията, направен е сериозен преглед на историографията, както и подробен и задълбочен извороведчески анализ. Положителен елемент от увода е *Историко-географската концепция за Далмация*, която позволява на докторанта да запознае читателя с географските характеристики и да проследи историческото развитие на цялата област.

Искам още тук да обърна внимание на изчистената и прецизна структура на тази работа, за което поздравявам дисертанта. Основният текст е поделен в 3 глави, следвайки природо-географските части на Далмация – Северна, Централна и Южна, които глави позволяват на докторанта Ст. Колев да проследи и анализира в дълбочина светците – покровители в ключови за тези области градове. Основните обекти на изследване в дисертацията са Св. Анастасия, Св. Хризогон, Св. Зоило, Св. Симеон в Задар, Св.Иван в Трогир, Св. Домниус в Сплит, Св. Влас в Дубровник и Св. Трифон в Котор.

Всеки светец е разгледан в осем части, които проследяват неговия *живот и чудеса, появата на култа, преноса на култа и мощите в Далмация, прояви на светеца и чудесата, извършвани в Далмация*, както и *главните църкви*, посветени на даден светец, *празника на светеца*, където се посочва отношението на местното население и градската управа към покровителя, също така част *изкуство и памет*, в която са представени народните вярвания относно защитните сили на светеца-покровител. Към тези части е добавена и една

любопитна част, посветена на *другите светци*, в която накратко са разгледани и някои допълнителни светци в съответния далматински град.

Сред приносите на това изследване може да се посочи за пръв път пълното и подробно разглеждане на далматински светци в българската историография, както и събраният сериозен по обем емпиричен материал. Някои от тези светци са познати у нас, но в проучванията са поставяни по-скоро етнологички акценти. Разработки върху Св. Домниус, Св. Хрисогон, Св. Иван за новост за българската историческа наука. Изследването на един позабравен градски светец като Св. Зоило би могло да допринесе за популяризирането на този раннохристиянски светец не само в България, но и в по-широк балканско-европейски контекст. Текстът на представената дисертация е ценен източник на информация за хора от различни сфери на професионален интерес – география, история, археология, етнология, изкуство, култура.

Без никакво съмнение използваният от докторанта Стефан Колев интердисциплинарен метод на изследване му позволява успешно да сравни и проследи общото и специфичното в почитането на градските светци – патрони в Далмация през Средновековието.

В заключение ще отбележа, че дисертационният труд на Стефан Колев разкрива уменията на докторанта да работи задълбочено и аналитично с богат изворов материал, да използва критично историографията по темата и успешно да прилага различни научни методи в работата си. Всичко казано дотук ми дава пълното основание да дам своя положителен глас за представената дисертация и да препоръчам на почитаемото жури да присъди на Стефан Колев научната и образователната степен „доктор”.

04.04.2017 г.

Подпис:

/доц. И. ПОПОВА/